

เส้นลึบ พิศดาร (เส้นวิญญาน)

ปถมังกำเนิด ข้าเคยได้ยินและเรียนรู้มาเช่นนี้ว่า

ในมหาจักรวาลอันไพศาล ทุกสรรพสิ่งล้วนเกิดจากการรวมตัวกันจาก มหาภูตรูปสี่อันเป็น ปฐมธาตุได้แก่ ดิน น้ำ ลม ไฟ และมีอากาศธาตุ เป็นช่องว่างรองรับการรวมตัว และการสลายตัวของปฐมธาตุทั้งสิ้น ซึ่งมีคุณสมบัติเด่น ประจำตนเช่นนี้

1. ธาตุดิน (ปฐวี) จะเป็นตัวแทน และแสดงภูมิรัฐของคน ในความเป็นของแข็ง และความแข็งแรง
2. ธาตุน้ำ(อาโป) จะเป็นตัวแทนของทุกสิ่งที่เป็นของเหลวไหลไปมา แทรกเอิบอาบไปในทุกสิ่ง และความชุ่มฉ่ำ เยือกเย็น
3. ธาตุลม (วาโย) จะเป็นตัวแทนของ สิ่งที่เคลื่อนไหวไม่หยุดนิ่ง และความแปรปรวน
4. ธาตุไฟ (เตโช) จะเป็นตัวแทนของ อุณหภูมิความร้อน (เย็น) และความรุ่มร้อน
5. อากาศธาตุ มีลักษณะเป็นที่ว่างเปล่า เป็นสถานที่รองรับการเกิดขึ้น(อุบัติ) และสลายไป (จติ)แห่งรูปและนาม (อุปาทายรูป- รูปและนาม อันเกิดจาก มหาภูตรูปสี่)

มหาภูตรูปสี่ ที่รวมตัวกันในความว่าง (อากาศธาตุ) เกิดเป็นโครงสร้างของกายมนุษย์ มี 2 สถานะ คือ

1. ในรูปของสสาร (ดิน 20, น้ำ 12, ลม 6, ไฟ 4, และอากาศธาตุ 9) ซึ่งเป็นของที่ไร้ชีวิต
2. ในรูปของพลังงาน ในการแพทย์แผนไทยให้ชื่อพลังงานกลุ่มนี้ว่า ปิตะ, วาตะ, และเสมหะ ซึ่งทำงานภายใต้เจตนา(เจตสิก)ของจิต(วิญญาน)ที่เข้าครอบครอง และเจตสิกตัวนี้เป็นตัวตั้งต้น กำหนดให้พลังงานทั้งหมดประกอบมหาภูตรูปสี่ ในส่วนของสสาร คือ ดิน 20, น้ำ 12, ลม 6, ไฟ 4 ในความว่าง และเมื่อ เจตสิก ได้ประกอบกลุ่มของพลังงาน และกลุ่มแห่งรูป เรียบร้อยแล้ว พร้อมกับจิต(วิญญาน)ผู้สร้างเจตสิก ได้เข้าครอบครองและควบคุมทุกสถานะแล้ว ชีวิตมนุษย์ย่อมเกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์

หมายเหตุ

1. ดิน(ปฐวี) 20, น้ำ(อาโป) 12, ลม(วาโย) 6, ไฟ 4(เตโช), และอากาศธาตุ 9 ประกอบด้วย

ปฐวีธาตุ 20 ประการ. ประกอบด้วย (เป็นธาตุที่สัมผัส จับต้องได้ด้วยกาย)

1. ผม (เกสา)	2. ขน (โลมา)	3. เล็บ (นขา)
4. ฟัน (ทันตา)	5. หนัง (ตโจ)	6. เนื้อ (มังสัง)
7. เอ็น (นหารู)	8. กระดูก (อฐิ)	9. ไชกระดูก (อฐิมิณูชัง)
10. ม้าม (วิกัง)	11. หัวใจ (หทยัง)	12. ตับ (ยกนัง)
13. พังผืด (กิโลมกัง)	14. ไต (ปีหัง)	15. ปอด (ปัปผาสัง)
16. ใส้ใหญ่ (อันตัง)	17. ใส้ย่อย (อันตคณัง)	18. อาหารใหม่ (อุทริยัง)
19. อาหารเก่า (กรีสัง)	20. สมอ (มัตถเก-มัตถลูงคัง)	

อาโปธาตุ 12 ประการ. ประกอบด้วย (เป็นธาตุที่สัมผัส จับต้อง ได้ด้วยกาย)

1. น้ำดี (ปิตตัง)	2. เสลด (เสมหัง)	3. น้ำเหลือง (บุบโพ)
4. เลือด (โลหิตัง)	5. เหงื่อ (เสโท)	6. ไขมัน (เมโท)
7. น้ำตา (อัสสุ)	8. มันเหลว (วสา)	9. น้ำลาย (เขโพ)
10. น้ำมูก (สิงฆานิกา)	11. น้ำในข้อ (ลลิกา)	12. ปัสสาวะ (มุตตัง)

1.3 วาโยธาตุ 6 ประการ. ประกอบด้วย (เป็นธาตุที่สัมผัส ได้ด้วยใจ)

1. ลมพัดขึ้น (อุทฺธังคมาวาตา)	2. ลมพัดลง (อโธคมาวาตา)
3. ลมพัดนอกไส้ (กุจฉิสยาวาตา)	4. ลมพัดในไส้ (โกฏฐาสยาวาตา)
5. ลมพัดทั่วร่างกาย (อังกมังกานุสาร์วิวาตา)	6. ลมหายใจ เข้า-ออก(อัสสาสะ-ปัสสาสะวาตา)

1.4 เตโชธาตุ 4 ประการ. ประกอบด้วย (เป็นธาตุที่สัมผัส ได้ด้วยใจ)

1. ไฟอบอุ่นร่างกาย (สันตปปีคิ)	2. ไฟร้อนระส่ำระสาย (ปริทัยหคคิ)
3. ไฟเผาให้แก่ (ชิรณคคิ)	4. ไฟย่อยอาหาร (ปริณามคคิ)

1.5 อากาศธาตุ ในคัมภีร์แพทย์ กำหนด “อากาศธาตุ” เป็นส่วนประกอบแห่งกายมนุษย์ มี 9 ประการในบุรุษ(เรียก นวทวาร) และมี 10 ประการในสตรี มีตำแหน่งอยู่ที่ ช่องจมูก 2 , ช่องตา 2 , ช่องหู 2, ช่องปาก 1 , ช่องทวาร เบา 1 , ช่องทวารหนัก 1, รวม 9 ประการ และช่องกำเนิดใน สตรี อีก 1

- 2 ความจริงแล้ว ปิตะ วาตะ และ เสมหะ มีสภาพ 2 สถานะ คือ เป็นทั้งพลังงานและสสาร
- เสมหะ - ส่วนที่เป็นสสารมีลักษณะเหมือนโคลนตม เช่น หนอง, เสลด ฯลฯ ซึ่งเป็นลักษณะของ ดิน + น้ำ (คือ เมหะ เช่น พรเมหะ, มฐุเมหะ เสมหะ(เสลด))
- ส่วนที่เป็นพลังงาน คือ การหมุนเวียนถ่ายเทความร้อน (ความเย็น)
- วาตะ - ส่วนที่เป็นสสารมีลักษณะ ของลมที่ตีขึ้นเป็นก้อนๆ จุกในอก เป็นก้อนๆ ในอวัยวะ เป็นเม็ดๆเหมือนทราย ในกล้ามเนื้อ ฯลฯ ซึ่งเป็นลักษณะของ ดิน+ลม
- ส่วนที่เป็นพลังงาน คือ การเคลื่อนไหวจากจุดหนึ่งไปอีกจุดหนึ่ง เช่น การเคลื่อนที่ของกระแสประสาท การเคลื่อนที่ของโลหิต การเคลื่อนที่ของลมสุมนา
- ปิตะ - ส่วนที่เป็นสสาร คือตัวสารตั้งต้นของปฏิกิริยาสันดาป เช่น เม็ดโลหิตแดง
- น้ำย่อยอาหาร น้ำดี ฯลฯ ซึ่งเป็นลักษณะของ ดิน + ไฟ
- ส่วนที่เป็นพลังงาน คือ พลังงานความร้อนที่เกิดขึ้นจากการสันดาป อันเกิดจาก ปฏิกิริยาของสารชีวะเคมี มีลักษณะ เป็นกลุ่มก้อนของคลื่นความร้อน
3. เสมหะ ประกอบด้วย สอเสมหะ, อุระเสมหะ, คุถเสมหะ
- วาตะ ประกอบด้วย สัตถกวาตะ, หทัยวาตะ, สุมนาวาตะ
- ปิตะ ประกอบด้วย กำเดา, พัทธะปิตะ, อพัทธะปิตะ

กระเปาะแก้วแห่งอากาศธาตุ ที่ตั้งอยู่ในกาย ทั้งเก้าจุด มีชื่อเรียกเฉพาะว่า “นวทวาร” บ้างก็เรียกเต็มยศว่า “นวโลกุตตรธรรมเจ้าเก้าประการ” มีลักษณะเป็นที่ว่าง เป็นที่ตั้งของธาตุ 4 โดยมีธาตุที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน อยู่ตรงกันข้าม และจุดที่ตัดกึ่งกลางของธาตุ 4 เป็นที่ตั้งของ วิญญาณธาตุ (ธาตุรู้ของมนุษย์) และปกติในกายมนุษย์ที่ชีวิตอยู่ ธาตุ 4 ในจุดนั้นๆ จะหมุนอยู่ตลอดเวลา และเราเรียกสภาพรวมทั้งหมดของแต่ละทวารว่า “จักร” หรือ “จักระ” (ไทยเราจะใช้คำว่า จักร)

ตำแหน่งที่ตั้งและชื่อเรียกเฉพาะของ “นวทวาร” มีดังนี้

5. อัษฎากาศเบื้องบน (กลางกระหม่อม)

6. ทิพย์สุณหว่างคิ้ว

7. มหาสุณหว่างจักษุทั้งสอง

8. จุดสุณ้อยปลายนาสิก

9. โคตรภูท้ายทอย

4. ห้องสมุด คอกหลวง **

3. ห้องหทัยวัตถุ

2. ห้องนารี

1. อัษฎากาศเบื้องล่าง (ฝิเย็บ)

การวางธาตุทั้ง 4 ในแต่ละทวารจะมี 2 ลักษณะ คือวางแบบ หงายจักร และ คว่ำจักร (ซึ่งสามารถกำหนดให้ คว่ำ หรือ หงาย ได้ ด้วยอำนาจจิต) โบราณกล่าวกันว่า ปกติ ในเพศชาย ธาตุ 4 จะหมุนแบบ คว่ำจักร และ ปกติ ในเพศหญิง ธาตุ 4 จะหมุนแบบ หงายจักร

น้ำ	น้ำ
ลม + ดิน	ดิน + ลม
ไฟ	ไฟ

คว่ำจักร (จักรสุกิตติมาตัวผู้)

หงายจักร (จักรสุกิตติมาตัวเมีย)

วิธีการตั้งธาตุ นับธาตุ, เดินธาตุ แต่โบราณ เริ่มจาก จุดศูนย์กลาง(อันเป็นที่ตั้งของวิญญาณธาตุ) และพุ่งไปที่ธาตุใดธาตุหนึ่งที่ต้องการ สมมุติ ใช้คว่ำจักร จากจุดศูนย์กลางไป “ธาตุไฟ” เรียกว่า การตั้งธาตุ แล้วเวียนไปทางขวา เป็น “ธาตุดิน” เรียกว่ารองธาตุ แล้วพุ่งผ่านไป “ธาตุลม” แล้วเวียนไป “ธาตุน้ำ” แล้วกลับสู่ศูนย์กลาง ลักษณะการเดินของธาตุ จะมีลักษณะคล้ายใบพัด ของเครื่องบิน (แต่ด้วยอำนาจจิต จะวางธาตุแบบใดก็ได้ ไม่มีข้อจำกัดตายตัว)

ธาตุ 4 ที่ตั้งอยู่ในจักระ มีการเดินธาตุ เป็นลักษณะของใบพัดหมุนได้ จะเร็วจะช้า ขึ้นอยู่กับเหตุ 3 ประการคือ

1. แรงปรารถนาของจิต(ตันทา) จากวิญญาณธาตุที่อยู่ตรงกลาง (เหมือนมอเตอร์ขับเคลื่อนให้ใบพัดหมุน)
2. กระแสสนามพลังจากภายนอก เช่น สนามพลังจากดวงดาว แม่เหล็กโลก ฮวงจุ้ย ฯลฯ ซึ่งเป็นพลังรบกวนจากภายนอกซึ่งมา ต้าน หรือ เสริม การหมุนของจักร (คล้ายลมที่พัดผ่านใบพัด)
3. มุมเอียงของใบพัด ของธาตุ 4 ซึ่งจะเอียงไปตามบุพกรรมของเจ้าของ หรืออาจเกิดขึ้นได้ด้วยอำนาจจิต โดยตั้งตำแหน่งของการตั้งธาตุและรองธาตุ ให้ตั้งลึกต่างกันเล็กน้อย (หมายถึง การบิดมุมของใบพัด) และเมื่อมีกระแสพลัง (ตามข้อ 1 หรือ 2) ไหลผ่าน ใบพัดแห่งธาตุ 4 จะหมุน จะเร็ว, จะช้า ขึ้นอยู่กับมุมใบพัดที่ตั้งไว้

การนับเรียงลำดับธาตุ มีอยู่ 2 แบบ คือแบบที่เป็นวัฏธาตุ และพลังงานธาตุ

1. การนับเรียงแบบวัฏธาตุ ปกติทั่วไป จะนับเรียงด้วยความเคยชินดังนี้ คือ “ ดิน, น้ำ, ลม, ไฟ ” แต่ในทางการแพทย์แผนไทย จะเริ่มต้นที่ธาตุ ไฟก่อน(ไม่ว่าจะคว่ำหรือหงายจักร) โดยไฟให้ความร้อนแก่ดิน, ดินถ่ายความร้อนให้น้ำ และทำให้เกิดลมพัด คือน้ำเคลื่อนที่ ดังนั้นการนับ เรียงธาตุจึงเป็น “ไฟ, ดิน, น้ำ, ลม” หรือนับกลับเช่น “น้ำ, ดิน, ไฟ, ลม” เป็นต้น
2. การนับเรียงแบบพลังงาน การนับเรียงแบบนี้จะก่อให้เกิดการหมุนจักร ทำให้เกิดพลังงานชีวิตที่ไหลหล่อเลี้ยงร่างกาย ดังอธิบายผ่านมาแล้ว การนับธาตุ จะนับดังนี้ “ไฟ, ดิน, ลม, น้ำ” หรือหมุนกลับ “น้ำ, ลม, ดิน, ไฟ ”

จักรทั้งเก้าที่หมุนอยู่ตามที่อธิบายไว้ เริ่มแรกต่างคนต่างหมุน บ้างหมุนช้า บ้างหมุนเร็วแตกต่างกันอยู่ เมื่อทุกจักรหมุนไประยะหนึ่ง ย่อมส่งพลังงานออกภายนอกและรวมกลุ่มพลังกันประสานเป็นหนึ่งเดียว และเป็นเหตุให้จักรทุกตัว เริ่มปรับตัวประสานกัน หมุนด้วยความเร็วเสมอกัน ก่อให้เกิดพลังชีวิต พุ่งเป็นสายต่อเนื่องกันเป็นลำ ในแนวตั้งฉากกับผิวโลก (ในสัตว์ เจริญ พลังนี้จะขนานไปกับพื้นโลก) และเรียก เส้นทางหรือหน้าที่ ที่พลังชีวิตนี้เคลื่อนที่เป็นลำว่า “**สุมนานที** ” และเรียกพลังที่ไหลอยู่ในเส้นสุมนานีว่า “**วาทะธาตุ**”

สุมนานที ที่เกิดขึ้น เป็นประจักษ์ตั้งเป็นแกนหมุนของจักรแห่งธาตุสี่ตัวใหญ่ (เกิดจากการรวมจักรทั้งเก้า) แรงปรารถนาในการสร้างกายมนุษย์จากกึ่งกลางจุดตัดแห่งธาตุสี่ จะเริ่มดึงธาตุทั้งสี่ให้เป็นเส้นตรง และเริ่มนับธาตุในการสร้าง “วัฏธาตุ” ในสองแนว คือ

1. แนวที่หนึ่ง โคนเริ่มนับที่ความร้อนคือธาตุไฟก่อน ซึ่งมีปกติพุ่งขึ้นสู่เบื้องบน(แนบแนวกระดูกสันหลังขึ้นไป) ดังนั้นการนับเรียงธาตุจึงเริ่มที่ “ไฟ, ดิน, น้ำ, ลม ” โดยตำแหน่งของไฟ อยู่ที่ ฝ่าเท้า เรียกว่าไฟหรือศูนย์กำเนิดแห่ง ปิตะธาตุ, ดิน อยู่ที่กระเบนเหน็บ เรียก พัทธะปิตะ, น้ำ อยู่ที่กลางหลัง เรียก อพัทธะปิตะ, ลม อยู่ที่ กำดัน(จุดต่อกะโหลกกับก้านคอ) เรียก กำเดา, และเรียกแนวแห่งความร้อนที่พุ่งขึ้นจากฝ่าเท้าสู่กระหม่อมนี้ว่า “**สุริยะรัตนทิ**”
2. แนวที่สอง เริ่มนับสิ่งที่เป็นปฏิปักษ์กับธาตุไฟ คือธาตุน้ำ ซึ่งมีปกติหนัก ไหลลงสู่ที่ต่ำ ซึ่งเป็นทิศย้อนกลับของแนวแรก ดังนั้นการนับเรียงธาตุจึงเริ่มที่ “น้ำ, ดิน, ไฟ, ลม ” โดยตำแหน่งของน้ำอยู่ที่ กลางหม่อม เรียกว่าศูนย์กำเนิดแห่ง เสมาธาตุ, ธาตุดิน อยู่ที่ คอ ด้านหน้า (คอต่อกับอก) เรียก สอเสมาหะ, ธาตุไฟ อยู่ที่กลางอก(ลิ้นปี่) เรียก อูระเสมาหะ, ธาตุลม อยู่ที่ นาภี เรียก กูถเสมาหะ และเรียกแนวแห่งความเย็นที่ไหลลงจากกระหม่อมสู่ก้นกบนี้ว่า “**จันทร์รัตนทิ**”

หมายเหตุ

เสมาธาตุตัวนี้เป็นธาตุน้ำก็จริงอยู่ แต่น้ำไม่ได้หมายถึงความเย็น(ซึ่งตรงข้ามกับไฟ คือความร้อน) แต่เสมาคือธาตุน้ำนี้ จะเป็นตัวหมุนเวียนถ่ายเทระบายความร้อนไปสู่จุดอื่นทำให้บริเวณนั้นเย็นลง

ปลายสุดของ สุมานาทิ ทั้งสองด้าน ด้านบนจะเป็นจุดศูนย์แห่งเสมาธาตุ ด้านล่างเป็นจุดศูนย์แห่งปิตะธาตุ ตรงกลาง จะเกิดจักรตัวใหม่ขึ้นสามตัว (สอเสมาหะ-กำเดา, อูระเสมาหะ-พัทธะปิตะ, กูถเสมาหะ-อพัทธะปิตะ) มีแกนหมุนอยู่บนเส้นสุมานา การหมุนของจักรทั้งสามตัวจะสัมพันธ์กัน หมุนเป็นเกลียว หญิงหมุนซ้าย ชายหมุนขวา (มองจากด้านบนสู่เบื้องล่าง) ผู้ที่กำลังจะเป็นลมจะรับรู้ถึงการหมุนของจักรชุดนี้ (ลมจะหมุนจากล่างขึ้นบน)

1. จักรตัวที่หนึ่ง เกิดจาก ธาตุดิน จากสอเสมาหะ และธาตุ ลม จากกำเดา มีแกนหมุนซ่อนอยู่บนเส้นสุมานา จักรใหม่นี้ หมุนให้พลังไหลวนเฉพาะตัว เรียกว่า **สัตถกะวาทะ** (คือกระแสประสาท)
2. จักรตัวที่สอง เกิดจาก ธาตุไฟ ที่อูระเสมาหะ และธาตุน้ำที่อพัทธะปิตะ มีแกนหมุนซ่อนอยู่บนเส้นสุมานา จักรใหม่นี้ หมุนให้พลังไหลวนเฉพาะตัว เรียกว่า **หทัยวาทะ** (คือระบบไหลเวียนโลหิตและน้ำเหลือง)

3. จักรตัวที่สาม เกิดจาก ธาตุลม ที่ ควบเสมหะ และธาตุดิน ที่พิชิตะ มีแกนหมุนซ่อนอยู่บน เส้นสุมนา จักรใหม่นี้ หมุนให้พลังไหลวนเฉพาะตัว เรียกว่า **สุมนาวัตะ** (คือระบบ ไหลเวียนของพลังชีวิต)

ดังนั้น พลังที่ไหลอยู่ในสุมนานที ที่เรียกว่าวาทะธาตุ จะประกอบด้วย สัตถกะวาทะ, หทัยวาทะ และสุมนาวัตะ มีศูนย์กลางการถ่ายเทพลังงานอยู่ที่ศูนย์กำเนิดแห่ง เสมหะธาตุ (จันทรามณี) และศูนย์กำเนิดแห่ง ปิตะธาตุ(สุริยะรัตมณี)

ลักษณะของพลังที่ไหลใน สุริยะรัตมณี หรือเส้นสุริยันจะเป็นพลังความร้อนไหลบ่าขึ้นไปเบื้องบน คล้ายเปลวความร้อนที่ไหลบ่าขึ้นไป ไม่มีลักษณะเป็นเส้นหรือท่อแต่อย่างใด มีความหนาแน่นอยู่ด้านหลังของร่างกายมากกว่าด้านหน้า และในจันทรานที หรือเส้นจันทราก็จะไม่มีลักษณะเป็นเส้นหรือท่อเช่นกัน เสมหะธาตุจากเบื้องบนจะไหลบ่าจากเบื้องบนลงมาด้านล่างทั้งด้านหน้าและหลังของร่างกาย แต่ความหนาแน่นของพลัง จะหนาแน่นที่ด้านหน้ามาก ส่วนด้านหลัง ความหนาแน่นจะค่อนข้างจางกว่า

ลักษณะของพลังที่ไหลเวียนถ่ายเทระหว่างเส้นสุริยัน เส้นจันทรากับเส้นสุมนา เริ่มอธิบายจาก เสมหะธาตุอันมีสมบัติหนัก ไหลบ่าลงสู่เบื้องล่างเป็นปกติวิสัย ไหลบ่าลงท่วม ปิตะคือธาตุไฟ เมื่อไฟ ถูกน้ำท่วมย่อมเกิด ให้ความร้อนพวยพุ่งขึ้นสู่เบื้องบนมากกว่าเดิม และพลังร้อนเย็นทั้งสองนี้จะถ่ายเท เข้าสู่เส้นสุมนาเป็นพลังชีวิตของมนุษย์ผ่านทางจักรสามตัวและศูนย์ควบคุมปิตะ และเสมหะอีกสองตัว ดังได้กล่าวผ่านมาแล้ว ซึ่งมีลักษณะเส้นทางเฉพาะตัว (หมุนเป็นเกลียวผ่านแกนตัดกันของธาตุสี่ ซึ่งเป็นลักษณะของ อังคัมภีร์คานูลาเรียวตา และเราเรียกเส้นทางการถ่ายเทพลังนี้ว่า **“เส้น อัญฐะพฤษ์ทั้งแปด”** ดังนี้

1. เส้นเชื่อมต่อถ่ายพลังที่กลางกระหม่อม มี หนึ่งเส้น จะรวมความร้อนเย็นจากปิตะและเสมหะ เข้าสู่ปลายท่อส่วนบนของเส้นสุมนา ผู้ฝึกพลังได้ระดับหนึ่งที่มีพลังไหลถ่ายเข้าปลายท่อส่วนบนของเส้นสุมนาพอ จะทำให้เส้นนี้เปล่งแสงสว่างเจิดจ้าดังดวงมณี ให้แสงเย็นมีลักษณะเป็นสีม่วงอ่อนจางๆ (คล้ายแสง UV หรือแสงจันทร์) แสงนี้สามารถทะลุทะลวงสิ่ง ปิดทึบได้ทุกอย่าง ทำให้ผู้ฝึกได้แสงตัวนี้จะสามารถมองเห็นทุกอย่างได้ทั้งในที่แจ้งและที่ลับทั้งกลางวันและกลางคืน จากลักษณะของเส้นนี้ที่สามารถเปล่งแสงได้คล้ายแสงจันทร์ ท่านจึงตั้งชื่อเส้นนี้ว่า **“จันทรามณี”**
2. เส้นเชื่อมต่อถ่ายพลังที่ใฝ่เย็บ มี หนึ่งเส้น จะรวมความร้อนเย็นจากปิตะและเสมหะเข้าสู่ปลายท่อส่วนล่างของเส้นสุมนา ผู้ฝึกพลังได้ระดับหนึ่งที่มีพลังไหลถ่ายเข้าปลายท่อส่วนล่างของเส้นสุมนาพอ จะทำให้เส้นนี้เปล่งแสงสว่างเจิดจ้า มีลักษณะคล้ายดวงอาทิตย์ มีแสงเป็นเปลวสีแดงกล้ากล้าดังเลือดคน มีอำนาจทะลุทะลวง สลาย ทำลาย ได้ทุกสรรพสิ่ง เป็นแสงที่

มีอำนาจในการทำลายสูง (ทางอินเดีย/เนปาล เรียกพลังนี้ว่า “พลังกุลฑาลินี”) ผู้ฝึกคนที่ไม่อาจควบคุมพลังตัวนี้ได้ จะเกิดอาการที่เรียกว่าไฟธาตุแตก จากลักษณะของเส้นนี้ ที่สามารถแปลง แสงได้คล้ายดวงอาทิตย์ ท่านจึงตั้งชื่อเส้นนี้ว่า **“สุริยะรัศมี”**

3. เส้นเชื่อมต่อ สอเสมหะและกำเดา มีสองเส้น มีลักษณะคล้ายสังวาลพระอินทร์ เรียกว่า **“ชีวหาศคมภ์”**

เส้นแรก อยู่ด้านบน ทั้งซ้ายและขวา คล้องจากกำคั้นผ่านเหนือหู ผ่านหน้าหู(บริเวณแก้ม)ลงมาถึงกรามข้างหูแล้วผ่านตามกรามมาที่คางแล้วลงไปที่คอหอย

เส้นที่สอง อยู่ด้านล่าง ทั้งซ้ายและขวา คล้องจากกำคั้นผ่านต้นคอด้านข้างลงไปคอหอย

4. เส้นเชื่อมต่อ อูระเสมหะและพัทธรูปตะ มีสองเส้น มีลักษณะคล้ายสังวาลพระอินทร์ เรียกว่า **เส้น “กาลอัมพฤษ”**

เส้นแรก อยู่ด้านบน ทั้งซ้ายและขวา คล้องจากกลางหลังผ่านเหนือบ่า ผ่านด้านข้างของกระดูกอกมาที่ตำแหน่งลิ้นปี่

เส้นที่สอง อยู่ด้านล่าง ทั้งซ้ายและขวา คล้องจากกลางหลังผ่านเอว ตามแนวกระดูกซี่โครงมาที่ลิ้นปี่

5. เส้นเชื่อมต่อ กูดเสมหะและอพัทธรูปตะ มีสองเส้น มีลักษณะคล้ายสังวาลพระอินทร์ เรียกว่า **เส้น “อัมพฤษ”** (เส้นนี้ในตำราเรียก พิชตคุณ หรือ จิตตคุณ)

เส้นแรก อยู่ด้านบน ทั้งซ้ายและขวา คล้องจากกระเบนเหน็บผ่านแนวขอบกระดูกเชิงกรานไปที่หน้าท้องน้อย (ระหว่างสะดือและหัวหน้า)

เส้นที่สอง อยู่ด้านล่าง ทั้งซ้ายและขวา คล้องจากกระเบนเหน็บผ่านลงไปด้านล่างผ่านตะโพก คล้องผ่านหน้าขาด้านหลัง (ขาหนีบ) ผ่านสองข้างอวัยวะเพศไปสู่สุดท้ายที่ท้องน้อยด้านหน้า

พลัง ที่ผ่านจากเส้นอัมพฤษทั้งแปด เข้าสู่เส้นสุมนา เกิด สัตตกวาตะ, หทัยวาตะ, และ สุมनावาตะ เกิดการไหลเวียนของพลังเข้าหล่อเลี้ยงร่างกาย วาตะทั้งสามตัวต้องทำงานร่วมกันจะขาดตัวใดตัวหนึ่งไม่ได้

- ❖ ถ้าขาดสัตตกวาตะ กล้ามเนื้อจะนิ่ม ไม่สามารถตั้งงานกล้ามเนื้อได้ ทำยุดกล้ามเนื้อลีบ
- ❖ ถ้าขาดหทัยวาตะ กล้ามเนื้อจะลีบ อ่อนแรง ขา ปวด ไม่สามารถใช้งานกล้ามเนื้อได้
- ❖ ถ้าขาดสุมनावาตะ กล้ามเนื้อจะเกร็งแข็งคุดท่อนไม่ไว้ชีวิต ทำยุดกล้ามเนื้อตาย
- ❖ สุมनावาตะเป็นพลังงานชีวิต เป็นตัว**ชักนำวาตะอื่นๆให้ทำงาน** ดังนั้นสุมनावาตะย่อมเป็นใหญ่กว่า วาตะทั้งปวง

สัตตกวาตะ และหทัยวาตะมีสภาพเป็นรูปธรรม ซึ่งวิทยาการทางวิทยาศาสตร์การแพทย์แผนปัจจุบันได้ค้นคว้าไว้ละเอียดแล้วจึงไม่กล่าวไว้ในที่นี้อีก ส่วนของสุมनावาตะอันเป็นพลังงานชีวิต ซึ่งจะมี อยู่เฉพาะในคนเป็นเท่านั้น ส่วนในคนที่เสียชีวิตแล้ว พลังตัวนี้และเส้นทางการไหลเวียนจะหายไป

ไม่สามารถสืบค้นหรือติดตามพิสูจน์ทราบได้ ดังนั้นวิทยาการของแพทย์แผนปัจจุบันจึงไม่ยอมรับทฤษฎีการไหลเวียนของพลังชีวิตในเส้นสิบนี้

ศุมนาวะจะมีจุดกำเนิดที่นาภี เป็นธาตุลมไหลผ่านเข้าไปในธาตุดิน20(คือร่างกาย) ทำการควบคุมอวัยวะภายในและภายนอก โดยมีเส้นทางดังนี้

ข้อตกลงในการอธิบาย

1. ซ้าย หมายถึง ซ้ายมือของเจ้าของร่าง ผู้ถูกศึกษา
2. ตำแหน่งที่นาภี ให้นำนาฬิกาวางที่ตำแหน่งสะดือของผู้ถูกศึกษา ตำแหน่งตัวเลขบนหน้าปัดนาฬิกาเป็นทิศทางของเส้นต่างๆที่วิ่งออกจกนาภี มี 12 ตำแหน่ง ตำแหน่ง 1- 5 นาฬิกาจะอยู่ด้านซ้าย ตำแหน่ง 7-11 นาฬิกาจะเป็นด้านขวา

เส้นที่วิ่งออกจกนาภีประกอบด้วย

1. เส้นควบคุมการรับกลิ่น และอวัยวะภายนอก และภายในช่องท้อง-อก ด้านหลัง เรียกว่าเส้น **“อิทา – ปิงคลา”** หรือเส้นจมูก ซ้าย-ขวา มีแนวเส้นดังนี้

เส้นอิทา เส้นจมูกด้านซ้าย มีเส้นทางออกจาก นาภี ตำแหน่ง 4 นาฬิกาผ่านหน้าขา ลงไปถึงเข่าแล้วอ้อมผ่านเข่าด้านหน้าย้อนกลับผ่านไปทางสะโพกด้านหลัง ผ่านกระเบนเหน็บผ่านกระดูกแรกนับจากด้านล่าง แล้วแนบกระดูกสันหลังขึ้นไปถึงก่าคั้น แล้วเดินเฉียงมาทึ่งกลางศีรษะ แล้ววิ่งตรงขึ้นไปผ่านกลางกระหม่อม (เส้นนี้จึงรับและถ่ายเทพลังงานกับจันทรามณีได้โดยตรง บางท่านจึงเรียกเส้นนี้ว่าเส้นจันทร) ลงหน้าผาก แล้วเฉียงซ้ายหลบ ดวงตาที่สามอันเกิดจากเส้นปิงคลา ผ่านหัวตาลงมาสุดที่ปีกจมูกซ้าย ผ่านร่องกลางจมูก ตรงกลางริมฝีปาก และระบายเข้าสู่เส้นศุมนาวา ที่ลิ้น

เส้นปิงคลา เส้นจมูกด้านขวา มีเส้นทางออกจาก นาภี ตำแหน่ง 8 นาฬิกา เอียงเข้าหาสุริยะรัตตมณี ผ่านหน้าขาลงไปถึงเข่าแล้วอ้อมผ่านเข่าด้านหน้าย้อนกลับผ่านไปทางสะโพกด้านหลัง ผ่านกระเบนเหน็บ ผ่านกระดูกแรกนับจากด้านล่าง แล้วแนบกระดูกสันหลังขึ้นไปถึงก่าคั้น แล้วมุดเข้าไปในกะโหลกศีรษะ(หลบจันทรามณี) โผล่ออกที่หน้าผาก เป็นดวงตาที่สาม (ผู้ฝึกได้พลังกฤษณาลินี ตาดวงนี้จะ เป็นตาไฟ –ทำให้บางท่านเรียกเส้นนี้ว่าเส้นอาทิตย์) แล้วผ่านหัวตาลงมาสุดที่ปีกจมูกขวา ผ่านร่องกลางจมูก ตรงกลางริมฝีปาก และระบายเข้าสู่เส้นศุมนาวา ที่ลิ้น

2. เส้นควบคุมการมองเห็น และอวัยวะภายนอก และภายในช่องท้อง-อก ด้านข้างลำตัว เรียกว่าเส้น **“สหัสรังษี - ทวารี”** หรือเส้น ตา ซ้าย-ขวา มีแนวเส้นดังนี้

เส้นสหัสรังษี เส้นตาซ้าย มีเส้นทางออกจาก นาภี ตำแหน่ง 3 นาฬิกาผ่านหน้าขา ลงไปถึงข้างเข่าด้านใน แล้วเลยเถาะไปตามข้างกระดูกแข้งด้านในผ่านตาตุ่มใน ด้านร้อยหวายและข้างฝ่าเท้าไปที่นิ้วโป้ง แล้วผ่านนิ้วชี้ ไปโผล่ที่นิ้วก้อย และข้าง ขอบเท้ามาที่ตาตุ่มด้านนอก แล้วเถาะแนวกระดูกขาไปตามน่องด้านนอก ผ่านหัว เข่าด้านนอก ผ่านขาด้านข้างขึ้นมาที่หัวตะคอกและเอด้านซ้าย จุดนี้แยกเป็นสอง เส้น

มีส่วนหนึ่งของเส้นไปที่ กระเบนเหน็บกระดูกที่ 2 นับจากด้านล่าง แล้ว วิ่งขนานกับเส้น อิทา ขึ้นไปที่ต้นคอ (เรียกอีกชื่อว่าเส้นสันตมาตซ้าย) ผ่านศีรษะ ขนานกับเส้นอิทา ไปที่หัวคิ้วด้านหน้าเข้าที่หัวตา ได้ขอบตาด้านล่าง ลงที่มุมปาก จุดบ่มกลางคาง แล้วลงที่คอหอย(หัวกระดูกไหปลาร้าด้านซ้าย)

ส่วนอีกเส้นหนึ่งวิ่งจากบนเอด(เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า เส้นรัตมาตซ้าย)มีเส้น วิ่งไปที่กระเบนเหน็บ ฐกระดูกที่ 4 อีกส่วนวิ่งขึ้นไปใต้รักแร้ด้านหลัง แล้วแยก เป็นสองเส้น เส้นหนึ่งวิ่งไปที่หัวนมซ้าย แล้วไปที่หัวกระดูกไหปลาร้าด้านซ้าย ส่วนอีกเส้นจะวิ่งเข้าไปในแขนซ้ายด้านหลังวิ่งไปที่นิ้วก้อย ผ่านทุกนิ้วออกที่หัว นิ้วโป้งวิ่งตามแขนมาที่ต้นแขนด้านหน้า เตะไปตามบ่า(อยู่ใต้เส้นกาลธาลี / ปัด มาต) มาที่คอด้านหลังเชื่อมกันกับเส้นสันตมาตซ้าย แล้ววิ่ง ไปบนศีรษะขนานไป กับเส้นอิทาที่กลางศีรษะ

เส้นทวาริ เส้นตาขวา มีเส้นทางออกจาก นาภี ตำแหน่ง 9 นาฬิกาผ่านหน้าขา ลง ไปถึงข้างเข่าด้านใน แล้วเลยเถาะไปตามข้างกระดูกแข้งด้านในผ่านตาตุ่มใน ด้าน ร้อยหวายและข้างฝ่าเท้าไปที่นิ้วโป้ง แล้วผ่านนิ้วชี้ ไปโผล่ที่นิ้วก้อย และข้างขอบ เท้ามาที่ตาตุ่มด้านนอก แล้วเถาะแนวกระดูกขาไปตามน่องด้านนอก ผ่านหัวเข่า ด้านนอก ผ่านขาด้านข้างขึ้นมาที่หัวตะคอกและเอด้านขวา จุดนี้แยกเป็นสองเส้น

มีส่วนหนึ่งของเส้นไปที่ กระเบนเหน็บกระดูกที่ 2 นับจากด้านล่าง แล้ว วิ่งขนานกับเส้น ปิงคลา ขึ้นไปที่ต้นคอ (เรียกอีกชื่อว่าเส้นสันตมาตขวา) ผ่าน ศีรษะขนานกับเส้น อิทาไปที่หัวคิ้วด้านหน้าเข้าที่หัวตาขวา ได้ขอบตาด้านล่าง ลง ที่มุมปากขวา จุดบ่มกลางคาง แล้วลงที่คอหอย(หัวกระดูกไหปลาร้าด้านขวา)

ส่วนอีกเส้นหนึ่งวิ่งจากบนเอด(เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า เส้นรัตมาตขวา) มี เส้นวิ่งไปที่กระเบนเหน็บ ฐกระดูกที่ 4 อีกเส้น วิ่งขึ้นไปใต้รักแร้ด้านหลัง แล้ว แยกเป็นสองเส้น เส้นหนึ่งวิ่งไปที่หัวนมขวา แล้วไปที่หัวกระดูกไหปลาร้าขวา ส่วนอีกเส้นจะวิ่งเข้าไปในแขนขวาด้านหลังวิ่งไปที่นิ้วก้อย ผ่านทุกนิ้วออกที่หัว นิ้วโป้งวิ่งตามแขนมาที่ต้นแขนด้านหน้า เตะไปตามบ่า(อยู่ใต้เส้นกาลธาลี / ปัด

ชาติ) มาที่คอด้านหลังเชื่อมกันกับเส้นสันตฆาตขวา แล้ววิ่งไปบนศีรษะขนานไป กับเส้น อิทา ที่กลางศีรษะ

3. เส้นควบคุมการได้ยินเสียง และอวัยวะภายนอก และภายในช่องอก ด้านหน้าลำตัว เรียกว่า เส้น “**จันทฐัง - รุทัง**” หรือเส้น หู ชาย-ขวา มีแนวเส้นดังนี้

เส้นจันทฐัง เส้นหู ด้านซ้าย มีเส้นทางออกจาก นาภี ตำแหน่ง 1 นาฬิกาผ่านหน้า ท้องด้านซ้ายไปที่หัวนมด้านซ้ายแล้วไปที่หัวคุมไหล่ มีส่วนหนึ่งไปที่แขน(ยังหา ทิศทางไม่ได้) อีกส่วนหนึ่งวิ่งไปตามบ่า ขนานไปกับเส้นสหสังฆี วิ่งไปที่ใต้ใบหู ซ้าย

เส้นรุทัง เส้นหู ด้านขวา มีเส้นทางออกจาก นาภี ตำแหน่ง 11 นาฬิกาผ่านหน้า ท้องด้านขวาไปที่หัวนมด้านขวาแล้วไปที่หัวคุมไหล่ มีส่วนหนึ่งไปที่แขน(ยังหา ทิศทางไม่ได้) อีกส่วนหนึ่งวิ่งไปตามบ่า ขนานไปกับเส้นทวาร วิ่งไปที่ใต้ใบหูขวา

4. เส้นควบคุมกล้ามเนื้อทุกส่วน รวมถึงกล้ามเนื้อและเส้นเอ็นที่ห้อยแขวนอวัยวะภายนอก และภายในทั้งหมด เรียกว่าเส้น “**กาลธาลี**” ด้านซ้าย และ ขวา มีแนวเส้นดังนี้

เส้นกาลธาลี ด้านซ้าย ออกจาก นาภี ตำแหน่ง 2 นาฬิกา ผ่านหน้าท้องด้านซ้าย แล้วแยกออกเป็นสองเส้น

เส้นหนึ่งไปที่หัวนมด้านซ้ายแล้วแยกออกเป็นสองเส้น เส้นหนึ่งไปที่ ตรงกลางของกระดูกไหปลาร้าซ้ายผ่านต้นคอไปที่ กึ่งกลางของกรามด้านซ้าย ผ่านใต้โหนกแก้ม ไปขมับอ้อมผ่านหลังหูไปที่ต้นคอ เข้าเชื่อมต่อกับเส้นกาลธาลี จากด้านหลัง อีกเส้น ทะลุจากอกไปออกที่สะบักด้านหลังส่วนบน และล่าง แล้ว ไปที่หัวคุมไหล่เข้าที่แขนด้านบนวิ่งตรงไปออกที่หลังมือ แล้วแยกออกเป็น 5 เส้น ไปตามนิ้วมือ

อีกเส้นหนึ่งแยกตรงหน้าท้องแล้ววิ่งตรงลงเบื้องล่าง แล้วแยกออกเป็น สองสาย สายหนึ่งวิ่งลงตามหน้าขาผ่านหัวเข่าไปตามสันหน้าแข้งไปถึงข้อเท้าแล้ว แยกเป็น 5 เส้น ไปตามนิ้วเท้าทั้งห้าด้านหลังเท้า อีกเส้นที่แยกออกไปที่กระเบน เหน็บ รุกกระดูกที่ 3 นับจากข้างล่าง แยกเป็นสองทาง ทางแรกผ่านกลางก้นลงไป ตามขาอ่อนด้านหลัง ลงไปกลางน่องจนถึงขันท้าแล้วแยกเป็น 5 เส้น ไปตาม นิ้วเท้าด้านฝ่าเท้า

ทางที่สองวิ่งไปตามแนวกระดูกสันหลัง(เรียกว่าเส้นปัตฆาต) ขนานไปกับ เส้น อิทา (มุตฆาต) เส้น สหสังฆี (เส้นสันตฆาต) ผ่านสะบักด้านล่าง (ลือกกับเส้น กาลธาลีที่มาจากอก) แยกไปเข้าแขนด้านล่าง ตรงไปฝ่ามือแล้วแยกออกเป็น 5

เส้นไปที่นิ้วมือ อีกแยกหนึ่งตรงขึ้นไปที่ต้นคอด้านหลัง เชื่อมกับเส้นกาลธาลีที่มา
จากศีรษะ และเชื่อมไปที่คุมไหล่ (เรียกปัดฆาตไหล่)

เส้นกาลธาลี ด้านขวา ออกจาก นาภี ตำแหน่ง 10 นาฬิกา ผ่านหน้าห้องด้านขวา
แล้วแยกออกเป็นสองเส้น เส้นทางเป็นเช่นเดียวกันกับ กาลธาลี ด้านซ้าย

5. เส้นควบคุมระบบการขับถ่าย “**สุขุมัง**” หรือเส้นทวารหนัก มีแนวเส้นดังนี้แนวเส้นสุขุมัง
ออกจากรากที่ตำแหน่ง 5 นาฬิกา ตรงไปทวารหนัก และลำไส้ใหญ่
6. เส้นควบคุมระบบสืบพันธุ์เรียกว่าเส้น“**ภิกษุชะ**” หรือเส้นทวารเบา ในสตรีเรียกเส้น “**ลิกขินี**” มีแนวเส้นดังนี้ แนวเส้นออกจาก นาภี ตำแหน่ง 7 นาฬิกา วิ่งตรงไปที่กระเพาะ
ปัสสาวะ และอวัยวะเพศ (อัมพะ(ในบุรุษ) หรือ มดลูก (ในสตรี))
7. ตำแหน่ง 12 นาฬิกา เป็นแนวเส้นสุมนาส่วนบน รากส่วนบนคือลิ้น
8. ตำแหน่ง 6 นาฬิกา เป็นเส้นสุมนาส่วนล่าง มีอีกชื่อว่า เส้น นันทกะหวัด คือลำตัวอวัยวะ
เพศ

ข้อสังเกต

1. ความจริงแล้วแนวเส้น สุขุมัง, ภิกษุชะ(ลิกขินี) และนันทกะหวัด มีแนวเส้นที่อยู่ชิดกันมาก
แนวของเส้นนันทกะหวัด จะอยู่ตรงกลาง แนวของภิกษุชะ(ลิกขินี) อยู่ลึกลงไปเอียงไปด้านขวา
เล็กน้อย ส่วน แนวของ สุขุมัง อยู่ลึกกว่าเอียงไปทางซ้ายเล็กน้อย และมีเส้น อัมพะพฤกษ์(พิชิต
คุณ/จิตตคุณ) ส่วนล่าง ขนาบข้าง(วิ่งจากล่างขึ้นบน) นันทกะหวัดจนถึงท้องน้อย ระบบ
ทั้งหมดจะเกี่ยวพันกัน ในการนวดรักษา “**นาคราชกินชีพ และ นกยูงรำแพน**”
2. ให้สังเกตแนว เส้นที่ออกจากนาภี จะมีจุดตัดกับแนวเส้น อัมพะพฤกษ์ทั้งแปด (ท้อง, ออก, คอ)
จุดตัดดังกล่าว มีตั้งแต่หัวถึงขา จะเป็นเส้นทางระบายพลังส่วนเกิน ในแต่ละเส้นให้กลับเข้าสู่
เส้นสุมนา จุดตัดดังกล่าวเป็นจุดสำคัญในการนวดพิศดาร

จุดตัดของเส้น อิทา-ปิงคลา กับเส้นอัมพะพฤกษ์ เรียก **มุตตฆาต**

จุดตัดของเส้น สหฺสรังสี-ทวาริ ส่วนหน้าห้องและสันหลังกับเส้นอัมพะพฤกษ์ เรียก **สันต
ฆาต**

จุดตัดของเส้น กาลธาลี กับเส้นอัมพะพฤกษ์ เรียก **ปัดตฆาต**

จุดตัดของเส้น สหฺสรังสี-ทวาริ ส่วนเอวข้าง กับเส้นอัมพะพฤกษ์ เรียก **รัตตฆาต**

จุดตัดของเส้น จันทรุสัง-รุทัง บริเวณอกและคอกับเส้นอัมพะพฤกษ์ เรียก (**ยังกัน ไม่เจอชื่อ
เฉพาะ**)

หมายเหตุ

1. วิชาปลม้ง เป็นวิชาที่ว่าด้วยการสร้าง กายมนุษย์และการเข้าครอบครองกายของจิตวิญญาณ ลักษณะของวิชาถูกแบ่งออกตามสายของวิชาเป็นห้าสาย มีความแตกต่างในรายละเอียด และ จะก่อให้เกิดสุขหรือทุกข์ ก็ขึ้นอยู่กับเจตนาและความรู้เท่าทัน(กาละ)ของผู้ใช้
2. วิชาปลม้ง ในสายของโองการ และพระเวทย์ ส่วนใหญ่จะเข้าไปในทางการแพทย์ และแก้ภูต ถอนคุณไสย การถูกกระทำอำยี่ต่างๆ ส่วนในสายของพระไสยและมายาจะเข้าไปในทาง ควบคุมบังคับให้มนุษย์กลัวเกรง ตกเป็นทาส และกระทำการต่างๆ ตามที่ผู้ทำวิชาปรารถนา ส่วนในสายของ ตรีรกะ วิชานี้ยังไม่เจริญถึงขีดสุด การโคลนนิ่ง คือวิทยาการที่สูงที่สุดใน ปัจจุบัน ซึ่งถ้าเทียบกันในสายของโองการ พระเวทย์ ฯ คือการแบ่งภาค หรือ อวตาร
3. ความรู้ในบันทึกนี้ อยู่ในสายแห่งโองการ และพระเวทย์ (เป็นส่วนเล็วความรู้เล็กๆเล็วหนึ่ง เท่านั้น)

บันทึก ณ วันที่ 8 เมษายน 2548

ข้า สุวินันท์ ผู้บันทึก

สรุปชื่อเส้นสิบ

1. เส้น สุริยัน
2. เส้น จันทรรา
3. เส้น สุมณา รากส่วนบนคือตัวลิ้น รากส่วนล่างคือ ตัวอวัยวะเพศ
4. เส้น อัญญพฤกษ์ (มี 8 เส้น)
 - เส้น จันทรามณี (มี 1 เส้น)
 - เส้น ชิวหาสมภัก (มี 2 เส้น บนซ้าย – บนขวา, ล่างซ้าย - ล่างขวา)
 - เส้น กาลอัมพฤกษ์ (มี 2 เส้น บนซ้าย – บนขวา, ล่างซ้าย - ล่างขวา)
 - เส้น อันทพฤกษ์ (มี 2 เส้น บนซ้าย – บนขวา, ล่างซ้าย - ล่างขวา)ในสัตรีเรียก เส้นพิชิตคุณ
 - เส้น สุริยะรัตตมณี (มี 1 เส้น)
5. เส้น อิทา, ปิงคลา (เส้นควบคุมระบบการหายใจ จมูก ซ้าย, ขวา)
6. เส้น สหสังคี, ทวารี(ทวารี) (เส้นควบคุมระบบการมองเห็น ตา ซ้าย, ขวา)
7. เส้น จันทภูสัง, รุทัง(รุชัง) (เส้นควบคุมระบบการได้ยินเสียง หู ซ้าย, ขวา)
8. เส้น กาลธารี (เส้นควบคุมระบบกล้ามเนื้อ)
9. เส้น คิภูชะ ในสัตรีเรียก ลิจินี (เส้นควบคุมระบบสืบพันธุ์และทวารเบา)
10. เส้น สุขุมัง (เส้นควบคุมระบบขับถ่ายและทวารหนัก)

มีชื่อเส้นอีก 2 ชื่อ คือ อนันตจักกะหวัด และนันทกะหวัด บางตำร่าว่าเป็นชื่อของเส้นเดียวกัน และบ้างว่าเป็นอีกชื่อหนึ่งของเส้น สุขุมัง(เส้นทวารหนัก-ไม่น่าจะใช่) บ้างว่าเป็นชื่อของเส้นสุมนา ส่วนล่าง คือเส้นอวัยวะเพศ (แนวโน้ม น่าจะเป็นเส้นอวัยวะเพศมากกว่า – ผู้บันทึก)

การเรียนการสอนเรื่องของเส้นสิบแต่โบราณ ถูกแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม คือ สายของนักรบ(สายของพลัง) กลุ่มหนึ่ง และสายของการแพทย์(หมอนวด)กลุ่มหนึ่ง และพวกที่เรียนสายการแพทย์ (หมอนวด) น้อยนักที่จะได้เรียนเรื่องพลังอย่างครบถ้วนและสมบูรณ์ และนี่คือเหตุที่ทำให้ทฤษฎีเส้นสิบในบันทึกคัมภีร์นวดไทยแต่โบราณไม่สมบูรณ์

1. แต่โบราณมา การเรียนการสอนเรื่องพลังมี 2 รูปแบบ คือ

เรียนแบบ ฝึกฝนขึ้นเองทั้งหมด พลังเป็นสิ่งที่ตัวเองสร้างขึ้น ไม่ต้องพึ่งพาผู้ใด ผู้ฝึกจะต้องรู้เรื่องเกี่ยวกับเส้นสิบ และทิศทางกาลไหลเวียนของพลัง รวมถึงวิทยาการที่เกี่ยวข้องเนื่องทั้งหมด (วิธีนี้จะฝึกสอนสำหรับพวกสายนักรบระดับสูง)

เรียนแบบมีผู้ถ่ายทอดให้ ผู้ฝึกรับพลัง และนำไปพัฒนาต่อให้สูงขึ้น ผู้ฝึกไม่จำเป็นต้องรับรู้ถึงที่มาที่ไป รับรู้เพียงข้อห้าม ฯลฯ ก็เพียงพอ วิธีนี้มีการถ่ายทอดหลากหลายรูปแบบ แล้วแต่สำนัก สายการแพทย์แผนไทยทั่วไป โดยเฉพาะพวกหมอนวดจะใช้วิธีเหล่านี้ เช่น

การเปิดทวาร เช่น การเปิดกระหม่อม, การเปิดจักระ, ฯลฯ

ถ่ายทอดผ่านสื่อต่างๆ เช่น การยกครู, ผ่านสายสิญจน์ที่ผูกข้อมือ หรือคล้องคอ, ผ่านพระเครื่อง หรือรูปเคารพ, การเจิมหน้าผาก, การสัก ฯลฯ

ถ่ายทอดผ่านครูบาอาจารย์ที่อันเชิญมาประจำอยู่กับตัว คล้ายการเข้าทรง ฯลฯ

2. ในสายของนักรบ เส้นที่ใช้ในการฝึกพลัง มีเส้นหลักเพียง 3 เส้น คือ เส้น สุริยัน เส้นจันทรา เส้นสุมนา(ทั้งบนล่าง) และก่อให้เกิด ดวงมณี 2 ดวง ที่กลางกระหม่อมหนึ่งดวง(จันทรามณี) และที่ฝึเย็บอีกหนึ่งดวง (สุริยะรัตมณี) ซึ่งทั้งสองตำแหน่งเป็นส่วนหนึ่งของเส้น อัญญาพฤกษ์

3. ในสายการแพทย์ (หมอนวด) เส้นที่ใช้ในการรักษาโรคโดยการนวดจะประกอบไปด้วยเส้นสุมนา, ชิวหาสดมภ์, กาลอัมพฤกษ์, อัณฑพฤกษ์(พิษตคุณ / จิตตคุณ), อิทา, ปิงคลา, สหัสรังสี, ทวาริ, จันทภูสัง, รุทัง, กาลธาลี, สุขุมัง, สิขินี(คิฎชะ), อนันตจักหวัด. เส้นเหล่านี้จะควบคุมการทำงานของร่างกาย รวมถึงอวัยวะภายนอกและภายในทุกส่วน และจะสัมพันธ์กับพลังชีวิตของมนุษย์

วิทยาการแห่งการนวด

ท่าทางการนวดในสายราชสำนัก หรือสายวัดโพธิ์ฯ เป็นท่าทางที่ตายตัวจัดเป็นวิชาตาย เป็นเพียงแค่เปลือกนอก เป็นร่างกายที่ไร้จิตวิญญาณ หากเมื่อไรก็ตาม การนวดประกอบไปด้วยความรู้ พร้อมบนเส้นสิบ และพร้อมด้วยพลังที่มีเจตสิกเข้าควบคุมทิศทางของพลัง การนวดจะ เริ่มเปลี่ยนไป เป็นไร้ท่าทางที่ตายตัว และด้วยหลักการ **“เด็ดดอกไม้กระทบถึงดวงดาวและจักรวาล”** การรักษาโดยการนวดก็จะยิ่งแปรเปลี่ยนพิศดารสุดบรรยาย จับเข่าแก้เจ็บก้านคอและบ่า, จับแขน แก้ปวดเข่าและหลัง, และที่หน้าท้องแก้ปวดหลัง, จับคางแก้ปวดต้นคอ, ฯลฯ และเวลาที่ใช้ในการนวดก็ไม่นานนัก บางอาการใช้เวลาไม่ถึงนาที ก็หาย และเมื่อนั้น วิทยาการแห่งการนวดของท่าน จะก้าวเข้าสู่วิชาเป็น ที่ไร้รูปแบบ

การนวดบนเส้นสิบที่มีชื่อเรียกว่า **“นวดสุมนา”** เป็นการนวดด้วยพลัง จุดนวดเป็นจุดเดียวกันกับการนวดในสายราชสำนัก ผิดกันที่ท่าทางการวางมือและลดแรงกด ลดเหลือประมาณ 1/4 - 1/2 เท่านั้น ใช้ทั้งมือ เท้า เข่า สอก ตบ ลูบ จิ้ม เคาะ กด ดึง กระทบ ทุกรูปแบบ ด้วยท่าทางของฤๅษีคัดตน บนหลักการ **“ฤๅษีย้ายเส้นเอ็น”** การนวดจะฝึกส่งพลังจากจุดไปอีกจุดอยู่เกือบตลอด และเมื่อชำนาญ การนวดรักษาจะค่อยๆเปลี่ยนไป และเมื่อเข้าใจในหลักการ **“เด็ดดอกไม้กระทบถึงดวงดาวและจักรวาล”** เมื่อนั้นวิชากรนวดของท่านก็จะก้าวสู่วิชาเป็น ซึ่งเป็นวิชากรนวดที่สูงสุดแสนพิศดาร

บันทึก ณ วันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2548

ข้า สุวินันท์ ผู้บันทึก